A black and white photograph capturing a social scene during the Spanish Civil War. In the foreground, a woman with dark hair is laughing heartily, holding a cigarette in her mouth and a glass in her hand. To her right, another woman looks on with a serious expression, also holding a cigarette. In the background, a man with glasses and a dark jacket is visible, looking towards the camera. The overall atmosphere is one of a clandestine gathering.

ESGUARD

## Escales d'una fuga

Mariano Casas

EL MUNICIPI  
bronera

Durant la Guerra Civil  
tots estaven sota sospita

## Road movie

L'editorial Bromera ha encetat «Esguard», una nova col·lecció dedicada a la narrativa històrica per a joves, amb *El secret de l'alquimista* i amb aquesta novel·la de Mariano Casas, el relat d'una fuga per salvar la vida, ambientat en la Guerra d'Espanya.

Francesca és una jove que es veu obligada a fugir precipitadament del seu poble de l'Horta en

---

ESCALES D'UNA FUGA

MARIANO CASAS

COL·LECCIÓ «ESGUARD», I

EDITORIAL BROMERA. ALZIRA, 2001

embolicar-se de manera fortuïta en una trama que posarà en perill la seua vida. La protagonista d'*Escala d'una fuga* assisteix casualment a una conversa en què es parla d'un complot contra el govern de la República i, a partir d'aquest moment, amenaçada de mort, començarà una escapada que la portarà per diferents camins fins a Anglaterra, de la mà d'un jove soldat anglès de les Brigades Internacionals, amb qui acabarà casant-se. Encara que el rerefons del relat és la Guerra d'Espanya des del mateix moment de l'esclat —«Quan començà aquell estiu jo acabava de complir dèssset anys, i esperava passar-m'ho molt bé», són les paraules amb què arranca la novel·la— la narració se centra en un aspecte molt concret d'aquesta: les disputes internes al bàndol republicà, una lluita, encara no aclarida del tot, entre els partidaris de fer la revolució, com a qüestió prioritària, i els que pensaven que primer calia guanyar la guerra.

L'autor fuig de pretensions innecessàries i emprà elements de poc risc per construir una nar-

ració correcta, que avança de forma fluïda, i que aconsegueix mantenir la tensió narrativa fins el final. Un relat en primera persona, el nombre imprescindible de personatges i no caure en cap moment en la temptació de donar explicacions històriques poc pertinents. I això no és poca cosa, al contrari, és molt d'agrair davant de tants papers pretensiosos però prescindibles que es publiquen cada dia i als quals sembla que comencem a acostumar-nos. Com també és d'agrair per part de l'editorial que, en una col·lecció que presenten com adreçada a un públic juvenil, no aparega l'odiosa guia de lectura, proposta didàctica o qualsevol altre tipus d'artefacte semblant. Una altra cosa és la idoneïtat del terme *narrativa històrica* per definir *Escala d'una fuga*; però això, en qualsevol cas, no lleva perquè aquesta siga una novel·la amb molts aspectes interessants, i no només per a joves.

Pere Calonge

## Amb sabor de les comarques centrals

Marfil treu tres nous títols destinats als públic jove. Llibres que suposen, d'una banda, un intent de recuperar la memòria oral de les comarques centrals i, de l'altra, el redescobriment per al públic valencià d'un autor del Garraf, Bienve Moya, veterà com a escriptor per a joves i reconegut articulista.



IL·LEGALS / A LA VORA DE LA LLAR / AL COR DE LA AITANA

BIENVE MOYA / JORDI RAÜL VERDÚ / LEANDRE IBORRA

COL·LECCIÓ «AUTORS D'ARA» 7, 8 Y 9

MARFIL.ALCOY, 2001



El redescobriment per al públic valencià de l'escriptor vilanoví Bienve Moya ha estat un encert de l'editorial Marfil. Moya, nascut a Vilanova i la Geltrú en 1944, és conegut en l'àmbit teatral català i un habitual de la premsa periòdica catalana. L'autor, a més, ha fet exitoses incursions en el món de l'antropologia a través d'assajos en els que ha burxat en la tradició festiva i religiosa de Catalunya. Moya és també un autor prolífic de narrativa infantil.

*Il·legals* és la seua primera novel·la ambiciosa. Un llibre que retrata l'avant-sala sinistra dels immigrants magrebins a l'Europa promesa –recorda els mons del marroquí Mohamed Xuqri. Una mirada actual sobre un fenomen que els darrers anys ha desbordat les democràtiques i tolerants societats occidentals, tal i com ja va detectar el periodista alemany Walraf.

*Il·legals* és un llibre d'aventures, però també un llibre en clau de denúncia que defuig el to pamfletari, mirant de situar els fets d'una manera asèptica. Els dos protagonistes de la novel·la, Alí i Hamid, viatgen a través de les trames mafioses. I ho fan des del seu poblat rifeny, Àbigar, fins a la península, tot passant per una sèrie de circumstàncies que posen de relleu les pors i els prejudicis d'una societat panxacontenta i cruel amb els dèbils. Una història, al capdavant, de violència i incomprensió. També hi trobem el relat íntim de la immigració: «un trenca-ment –en paraules del narrador– pertorbador de la personalitat identitaria»

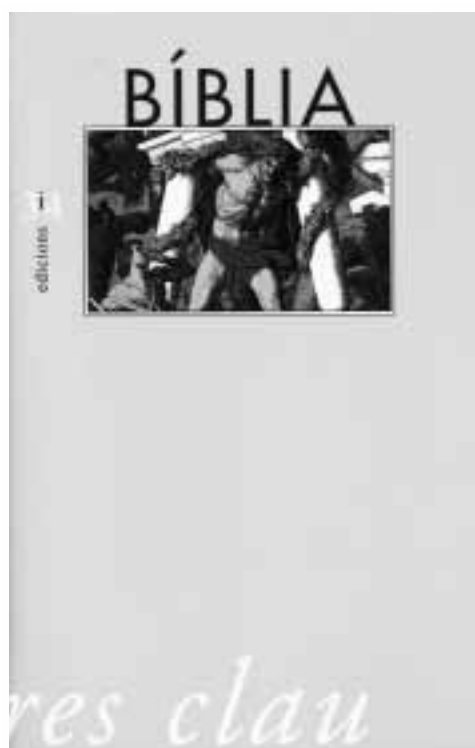
o «l'assumpció intrèpida de la individualitat». *Il·legals* representa, a més, el símptoma agradós d'una certa normalitat literària en el sentit d'abordar, des de l'àmbit de les lletres catalanes, els temes del món.

*Al cor de l'Aitana* de Leandre Iborra i Polo és un recull de cinc narracions ambientades en el segle XIX i que tenen com a escenari aquella mítica serra. Iborra, filòleg i autor d'altres obres com ara *Llegendes alacantines* (1994), ha construït cinc petites peces sovint d'un gran preciosisme lingüístic, sobretot pel que fa a la utilització del lèxic. Un llibre, d'altra banda, que guarda bastant relació, tant en la intenció com pel que fa a l'estil, amb el recull d'històries contades i viscudes que s'apleguen sota el títol *A la vora de la llar* de Jordi Raül Verdú. Aquest alcoià és un dels autors més fèrtils de la narrativa infantil valenciana. Verdú ha literaturitzat una desena llarga de contes populars de les comarques de l'Alcoià, la Vall d'Albaida, l'Alacantí i la Marina Alta. Una tasca que recorda, tant en el mètode com en el resultat, l'obra d'un dels més grans escriptors de les nostres lletres, el també alacantí Enric Valor. Altres títols de Jordi Raül, són *Jordi i el rei i sabut* (1992), *Els fantasmes del mas de Tetuan* (1992), *El misteri de Montcabrer* (1994), *El vellet de la Safor* (1996) o *La Biblioteca màgica* (2000). Jordi Raül, afeccionat als viatges d'aventura, també ha publicat llibres relacionats amb les rutes cicloturístiques.

Francesc Viadel

## Revisitar els clàssics

L'editorial Tres i Quatre publica, dins la seua col·lecció «Llibres clau» (clàssics adaptats per al públic juvenil), una versió simplificada i antològica de *La Bíblia* i una altra de *Les mil i una nits*.



---

---

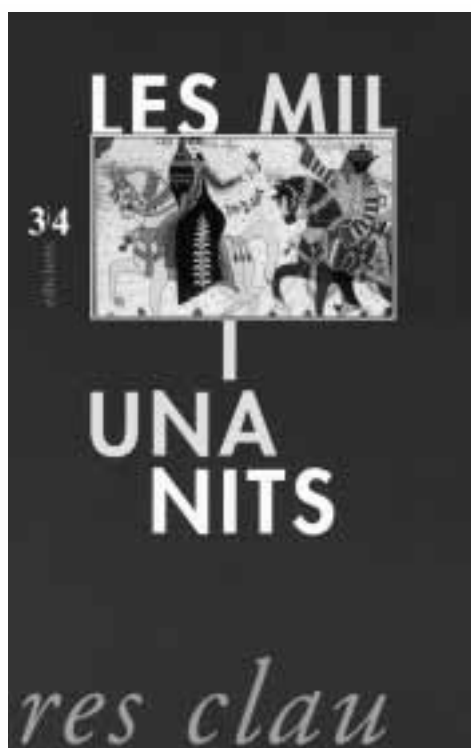
### LA BIBLIA

ADAPTACIÓ DE XAVIER SIERRA LABRADO

COL·LECCIÓ «LLIBRES CLAU», 24

---

---



---

---

### LES MIL I UNA NITS

ANÒNIM. ADAPTACIÓ DE GLÒRIA CASTELLÓ

COL·LECCIÓ «LLIBRES CLAU», 25

---

---

TRES I QUATRE. VALÈNCIA, 2001



Publicar la Bíblia, en aquestes alçades del diluvi universal, pot resultar un propòsit editorial com a mínim agosarat. Però la reforma educativa en curs –amb el seu demencial i deslavat «café per a tots» fins els setze anys– està acabant de destruir la resta de la formació humanística, la dieta mediterrània intel·lectual que ens ha caracteritzat des de fa segles. Fins avui, davant aquest fet incontrovertible, només queda la fe d'alguns professors –herois solitaris i a contracorrent– en el poder taumatúrgic dels clàssics, en la vella medecina dels llibrots vells. I la Bíblia és precisament el paradigma més exacte del que hauríem d'entendre per classicisme, amb el seu caràcter de Llibre per antonomàsia, de model i d'exemple, de gran contenidor de totes les històries –fins i tot, com vol el tòpic cinematogràfic, la «més gran del món».

L'adaptador s'ha basat sobretot en l'Antic Testament –la Bíblia jueva– i en els passatges més narratius. Els seus criteris són opinables, però ningú li discutirà l'oportunitat de posar a l'abast d'un públic amb tants d'altres interessos algunes de les pàgines més emotives de la història cultural de nosaltres, els judeocristians.

Tota una altra cosa són *Les mil i una nits*. Una altra vegada trobem ací el

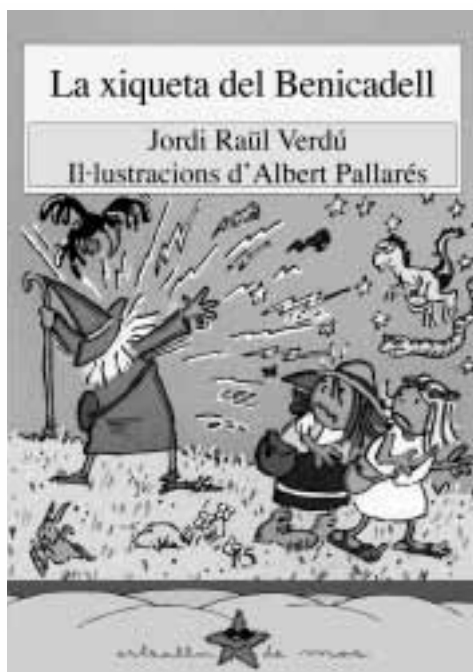
caràcter de llibre de llibres, el mite del llibre total que inclou totes les històries. Però en el seu origen no és un llibre sagrat, sinó lúdic. El nucli principal de l'obra (amb un conjunt no superior a tres-centes «nits») procedeix d'un manuscrit siríà d'època mameluca, dels segles XIII o XIV. Aquest és el volum que l'orientalista francès Jean Antoine Galland va utilitzar per a fer la seua traducció *Les mille et une nuits, contes arabes traduits en français* (1704-1717). Aquesta és la base de la difusió del llibre per Europa. Fins i tot Galland és el responsable de la inclusió d'històries com «Aladí i la llàntia meravellosa» o «Alí Babà i els quaranta lladres» que, tot i no figurar en la primigènia redacció en àrab, avui dia formen part inextricable de l'obra total, i així han estat incloses en aquesta adaptació de Tres i Quatre.

No feia molt que d'aquestes obres s'havien publicat versions completes en català. En el cas de la Bíblia tenim l'excel·lent versió valenciana interconfessional de l'editorial Saó. En el cas de *Les mil i una nits*, l'obra completa la va publicar Proa l'any 1995, en una versió excel·lent a càrrec de Dolors Cinca i Margarida Castells. Ara ha arribat el torn de les adaptacions escolars. Benvingudes sien.

Víctor Cotlliure

## La invencible xiqueta del Benicadell

Rosella, una intrèpida xiqueta que viu a la muntanya del Benicadell, haurà d'enfrontar-se a un malèvol mag, que es mor d'enveja per ella. En el llibre trobarem tot el que cal saber sobre les plantes medicinals que serveixen per combatre bruixots.



---

LA XIQUETA DEL BENICADELL

JORDI RAÛL VERDÚ

IL·LUSTRACIONS D'ALBERT PALLARÉS

COL·LECCIÓ «ESTRELLA DE MAR», 15

EDICIONS DEL BULLENT. PICANYA, 2001



Un llibre senzill, breu i didàctic per als més menuts és sempre una ajuda: ja se sap, es cansen de seguida. Edicions del Bullent ens proposa, amb la col·lecció «Estrella de mar», un tipus de lectura on el que prima és la multiplicitat de coneixements condensats en poques pàgines. Un grapat d'il·lustradors s'encarrega d'amenitzar tot això, amb els dibuixos necessaris, sense excessos.

*La xiqueta del Benicadell*, de Jordi R. Verdú, conté molts dels alicients idonis per, en primer lloc, convèncer els compradors (els pares de les criatures): es tracta d'una història situada a les muntanyes de les comarques centrals valencianes, amb una xiqueta valenta, aventurera i honesta com a protagonista. En aquest escenari se succeeixen les escenes amb màgia i efectes especials. A més, l'autor dedica una interessant porció de text a la caracterització il·lustrada d'algunes plantes medicinals. La inserció en alguns capítols de nocions sobre herbes amb propietats curatives, resulta d'un alt valor cultural. No obstant això, l'encaix narratiu d'aquests coneixements etnobotànics és una mica confús. També cal dir que, si bé el plantejament argumental del llibre és atractiu –amb el valor afegit de la presentació d'un

entorn familiar sense pares i només amb avis–, el desenllaç resulta complicat, a causa de certs passatges feixucs i, fins i tot, massa il·lògics per al decurs diegètic general. També seria convenient fer notar certs desajustaments tipogràfics que podrien produir un lleuger estranyament en el lector, ja que alguns noms de vents apareixen amb majúscula inicial i altres amb minúscula.

No hi ha dubte que Jordi R. Verdú, que ha escrit una bona pila de llibres infantils, és també un bon coneixedor del medi i de la cultura popular. El fet d'escollir una protagonista així ja és un començament engrescador. A més, l'atenció que dedica a les persones majors és encomiable. Deixant de banda la complexitat de l'argument, els xiquets valencians amb un mínim contacte amb el medi natural treuran un gran profit d'aquest llibre.

*Manolo Matoses*





## El misteri de més enllà

Una misteriosa veu que anuncia mort és l'eix al voltant del qual es construeix aquesta narració de Mercè Company. *La veu* és la darrera de les seves obres per a joves, que inclou una àmplia galeria de personatges.



---

LA VEU

MERCÈ COMPANYY

COL·LECCIÓ «ESPURNA», 55

BROMERA. ALZIRA, 2001

---

Si pensem un moment en quins poden ser els temes que interessin el nostre jovent, possiblement obtindrem com a una de les possibles respostes: “allò misteriós i ocult”. En aquest sentit, l’obra de Mercè Company, *La veu*, respon, amb la seua trama, al manteniment d’aquest interès per la lectura que es basa, com qualsevol obra de misteri que s’aprecie, en la resolució d’allò que escapa a l’intel·lecte humà, del *misteri*.

L’espai i els personatges de la novel·la són comuns, no hi ha cap singularitat en aquest punt si deixem de banda les escenes que es desenvolupen al cementiri. El que sí que resulta interessant en el plantejament de la trama és la barreja d’elements parapsicològics amb altres psíquics, la qual cosa fa que el lector haja d’estar atent i no endin-sar-se de cop en allò sobrenatural deixant de banda elements tan reals i importants com ara les obsessions, les



pors o, fins i tot, els quadres paranoics. Som a Barcelona, una ciutat assolellada, amb dies magnífics però també amb moments d'intenses pluges. La Joa, una jove bonica i espavilada, viu sola en un apartament de la ciutat que paga amb l'ajut del seu germà i uns quants *treballers*. Sempre ha estat molt curiosa i això la duu a especialitzar-se en tècniques de tafaneria a través de les darreres tecnologies, la qual cosa li suposarà un problema gros. D'altra banda, hi ha el Jordi i la seva colleta, que es dediquen a realitzar diverses activitats per contactar amb esperits mandrosos que no estiguen massa ocupats quan els joves els reclamen.

Dins d'aquest univers de personatges adolescents, n'hi ha un altre d'adults: el Miquel, responsable de la seua germana Joa des que van morir els seus pares, i tot el grup de professors de l'institut on fan classe els protagonistes del relat. També, com en tota obra de misteri, trobem el personatge més fosc en la figura de Medina, escriptor de guions de segona classe que mai no ha tingut suficient imaginació per ser guionista i que es dedica a pagar a altres per tal que li busquen petites històries.

La curiositat és un tret comú en molts dels personatges d'aquest relat. Uns són curiosos per natura, altres ho són

per conveniència i, fins i tot, n'hi ha d'aquells en què la curiositat respon a la misèria de determinats éssers humans. Aquest desig de conèixer o saber coses de la gent que els envolta esdevé malaltia en la jove Joa, que acabarà per no diferenciar el que és real i el que no. Tot plegat fa que la història de *La veu* siga una xarxa de vivències d'adolescents, veus misterioses que brollen de televisions, ràdios o gravadores amagades. Tot i això, juntament amb els drames particulars de la protagonista amb diverses morts i consegüents traumes psicològics a les esquenes, formen una trama dispersa, amb poc interès en certs passatges. Ara bé, el ritme reprén la seua força cap al final -es tracta de la resolució del misteri- tot fent que la lectura siga una mica més apassionant. Per bé que no massa satisfactòria. L'acabament, per tant, lliura a l'obra de ser un *ni carn ni peix*.

Maria Sirera i Conca

## Rebel amb causa

Alapont treballa en aquesta novel·la, guanyadora del darrer premi Edebé, l'enfrontament entre un jove inquiet que vol ser arqueòleg i la seva família que s'oposa radicalment i que ha dedicat tots els esforços per què continue la saga mèdica familiar.



---

L'OVELLA NEGRA

PASQUAL ALAPONT

COL·LECCIÓ «PERISCOPI», 6

MARJAL. VALÈNCIA, 2001



Algunes coses no han canviat gaire des que el jove Esteve decidira ser artista i trencar la tradició familiar a la Barcelona de finals del segle XIX. La novel·la del prolífic Pasqual Alapont, ambientada a la València actual, narra el difícil moment en què Hermògenes –i molts dels joves de 17 o 18 anys– han de decidir el seu futur acadèmic i, de vegades, professional. Hermògenes, com a la novel·la de Rusiñol, té un problema afegit: ell vol ser arqueòleg però els seus pares estan radicalment en contra. Són metges i odien els historiadors, i més encara, els arqueòlegs. Veuen frustrats tots els seus esforços per què continue la saga mèdica que es perd en l'arbre genealògic familiar. Hermògenes, nom que rep en honor al metge del Cèsar, és l'ovella negra de la família, i com a tal, objecte de bufes i condemnat a l'ostracisme per part dels familiars. S'haurà d'obrir camí tot sol si vol pagar-se els estudis, la qual cosa li permetrà viure la seua primera experiència laboral com a cangur de Quim, nadó de l'Anna, cambrera que viu a Benimaclet. I mentrestant col·laborarà en una excavació arqueològica amb un extravagant científic que s'entesta en demostrar l'origen ibèric de la ciutat. La descoberta d'Anna i Quim, i el treball arqueològic amb uns companys

desmotivats sobre un esquelet batejat amb el nom d'el Patri, permeten reflexionar Hermògenes sobre les misèries i la fragilitat de l'ésser humà en tots els temps i establir una xarxa de relacions entre tots aquests nous personatges que exterioritzen una societat en conflicte permanent, sobretot per als adolescents que comencen a descobrir el que és la independència personal: conflictes familiars, laborals, afectius, etc. Però també les vies per fer-los front i arribar a la maduresa: la seguretat en un mateix, la fermesa de les conviccions, la constància i, moltes vegades, la paciència.

El llibre treballa, doncs, la motivació i la valentia a l'hora de prendre decisions importants, malgrat tenir unes condicions adverses, i ben segur que servirà de model als nostres adolescents.

*Marc Candela*

## La màgia de la lectura i la força de la voluntat

*El bibliobús mágico* i *Macarena la anguila* són dos llibres de narrativa infantil editats per Brief, una editorial nova amb seu a València. El primer és una sèrie de contes fantàstics que mostren la màgia de la lectura; i el segon, una faula un poc atípica.



---

*EL BIBLIOBÚS MÁGICO*  
CÉSAR FERNÁNDEZ GARCÍA  
COL·LECCIÓ «INFANTIL»

---



---

*MACARENA LA ANGUILA*  
ÁNGELES JIMÉNEZ MARTÍNEZ  
COL·LECCIÓ «INFANTIL»

---

EDICIONES BRIEF. VALÈNCIA, 2001



Durant aquests darrers anys la literatura infantil ha crescut de manera imparable tant en quantitat com en qualitat. La major part de les editorials tenen alguna col·lecció dedicada exclusivament a publicar llibres per a infants i joves. I n'hi ha que paren una atenció especial i preferent en els llibres per a la xicalla. Aquest és el cas de Brief, una editorial nova afincada a València que ha publicat els dos llibres (*El bibliobús mágico* i *Macarena la anguila*) que tot seguit us presentaré.

*El bibliobús mágico* comença amb l'arribada a un col·legi d'un autobús vell i atrotinat carregat de llibres. El propietari d'aquesta biblioteca ambulat és un personatge estrofolari, vestit amb una túnica roja i amb una llarguíssima barba blanca, que de seguida aconseguix ser el centre d'atenció de tots els xiquets, atrets per la curiositat. Després de la sorpresa inicial, els xiquets trien un llibre cadascú sense saber que quan els llegiran protagonitzaran tot un seguit d'aventures fantàstiques gràcies als «libuendes», uns follets màgics i entremaliats que habiten entre les pàgines dels llibres. No hi ha dubte que l'autor, César Fernández, sap molt bé que una de les finalitats principals de la literatura infantil és fomentar o consolidar l'hàbit de lectura, és a dir, captar lec-

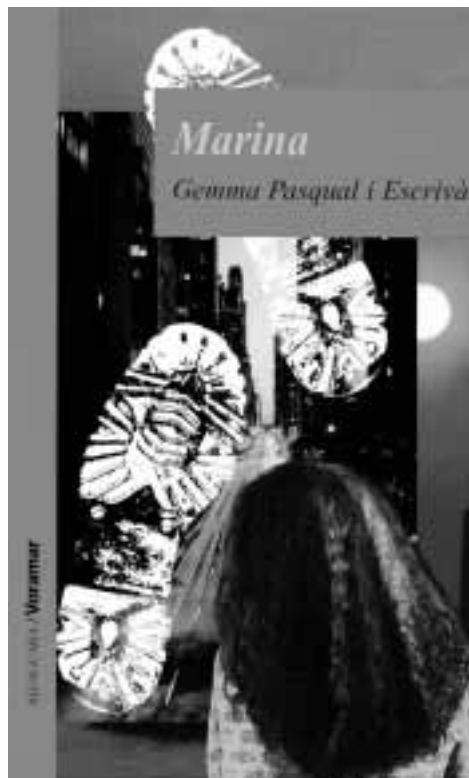
tors novells o conservar els ja iniciats, perquè amb el seu llibre pretén que els xiquets descobrisquen la vertadera vàlua dels llibres i la màgia que envolta l'acte de llegir.

Per la seua banda, *Macarena la anguila* és una faula que, tot i que segueix l'estructura clàssica d'aquest tipus de narracions, presenta alguna innovació original, com ara el fet que el personatge protagonista siga una anguila i no el típic porquet, ratolí, ovelleta, etc. El conte narra com Macarena, que ja s'ha fet gran, ha d'afrontar les dificultats de la vida sense la protecció de sa mare. Gràcies a la seua voluntat de ferro, aquesta simpàtica anguila aconseguix tot el que es proposa. La moralitat d'aquesta xicoteta faula és, per tant, evident: amb voluntat aconseguiràs tot el que et proposaràs.

Sergi Verger

## Feixisme al cap i casal

Marina és una adolescent d'Oliva que, traslladada a València en accedir a l'institut, viu en carn pròpia les formes contemporànies d'intolerància xenòfoba mentre descobreix els ingredients substancials de la vida: l'amor, l'amistat, l'odi, les idees i la mort.



---

MARINA

GEMMA PASQUAL ESCRIVÀ

VORAMAR-SANTILLANA, VALÈNCIA, 2001



La segona novel·la de Gemma Pasqual (Almoines, 1967) incideix de nou en el món dels joves per tramar una història que es desenvolupa en un dels seus espais de socialització més importants: l'institut, el cau de les primeres provatures ideològiques, de la definició de la personalitat, de la consolidació d'algunes amistats decisives, del descobriment de la sexualitat. Marina, inconscient dels seus trets diferencials com a catalanoparlant i immadura sentimentalment, aterra en aqueix món com qui acabada de caure del niu i es veu immersa de sobte en una contesa de la qual es descobreix inesperada –i desbordada– protagonista.

La història, amb una engegada brillant i un bastiment argumental certament suggeridor, no acaba de reeixir del tot a causa dels traços excessivament esquemàtics amb què finalment és enllestida. Sembla evident que davant de qüestions com el racisme o qualsevol mena de feixisme no cal matisar massa les posicions i, per tant, no és difícil entendre que, empentada per un encomiable afany desgorejador, l'autora caiga en la temptació d'introduir-hi episodis de dubtosa versemblança –per exemple, les primeres compres als grans magatzems–. Tanmateix, potser hauria calgut ampliar la pale-

ta de colors a l'hora de definir els personatges tot eludint una polarització simplista i maniquea –Oliva, el poble / València, la ciutat; Marina i els seus amics antifeixistes/Santiago i la banda *skin-head*; la família/ la policia; Júlia, la professora «bona»/el director inhibit i incompetent– que li resta atractiu i credibilitat a la narració. Una credibilitat que l'autora tracta d'apuntalar amb la contextualització de l'argument amb la inclusió d'alguns esdeveniments recents i ben coneguts –l'assassinat de Guillem Agulló, la manifestació feixista de Russafa– però que guanyaria força amb la humanització dels herois –l'Enric, l'àvia, el pare–, amb una major complexitat dels personatges del bàndol contrari i deixant-hi, al capdavant, una mica més d'espai a la reflexió i una mica menys a l'adoctrinament.

Josep Vicent Frechina



## Un joc de nassos de colors

L'últim premi de teatre infantil Xaro Vidal-Ciutat de Carcaixent és un text de Quim Canals (Barcelona, 1943) que intenta sensibilitzar els xiquets contra el racisme i la xenofòbia, amb una al·legoria, un pèl simplista, sobre l'ascensió del nazisme a Alemanya.



---

NASSOS, NASSOS, NASSIS

QUIM CANALS

IL·LUSTRACIONS DE FRANCESC SANTANA

COL·LECCIÓ «MICALET TEATRE», 18

BROMERA. ALZIRA, 2001



Un senzill i efectiu plantejament escènic serveix a Quim Canals per als seus propòsits: nassos de diferents colors identifiquen personatges que pertanyen a races distintes i que, en el cas dels nassos rojos i verds, conviuen pacíficament al mateix país. En un moment donat, i amb l'ajuda d'un industrial cobdiciós, d'uns seguidors cap quadrats i d'altres col·laboracionistes, Pit, un nas roig violent es fa amb el poder i condemna a l'ostracisme i a la injustícia a tots els nassos verds. No satisfet amb això, envaeix els països veïns fins que aquests s'alien i aturen l'avanç de l'exèrcit dels nassos rojos.

Com deia, un bon plantejament que, al meu parer, no obté els resultats esperats perquè el text és excessivament maniqueista. De manera que, el fons ideològic s'esvaeix en un, tal vegada divertit, joc de nassos de colors. No hi ha matisos, però, ni petits espais a l'emoció, ni tan sols un personatge ambigu que trastoque l'ordre preestablert i preconcebut on els bons (i les bones) reben la seua recompensa final i els dolents/les dolentes pateixen el càstig meregut. Les víctimes, doncs, aconseguixen vèncer el tirà i jutjar l'empresari –la condemna o l'alliberament del qual es deixa a l'arbitri del públic, proposant dos possibles finals a l'obra. Al tirà se

l'emporta –sense judici ni res– la mort: vol ser això una al·legoria de la necessitat de la revenja personal o institucionalitzada –la pena de mort– al més pur estil de Hollywood

Estem davant d'una obra fàcil de representar a l'aula perquè no requereix escenaris ni vestuaris complexos i perquè permet la participació de molts actors i actrius. No obstant això, és possible que els lectors de 9 anys –als quals, segons diu la contraportada, s'adreça aquest llibre–, degut a l'excessiva simplificació del tema, no s'adonen de la gravetat i de l'actualitat de la discriminació per raons de raça, cultura o religió. I és, precisament açò, el que, al meu entendre, pretenia l'autor, amb molta bona intenció i bons recursos dramàtics però resultats no tan bons.

*Arantxa Bea*



## Didactisme versus qualitat literària

Tàndem edicions ha tret a la llum una nova col·lecció per als nous lectors on s'intenta conjugar la facilitació de la lectura amb un contingut literari atractiu per a l'infant. Els primers quatre números en són una bona mostra.



ROSEGÓ...

VICEN CÒRCOLES

IL·LUSTRACIONS D'ADA GARCÍA

COL·LECCIÓ «QUICO PÈL-ROIG», 1, 2, 3 Y 4

TÀNDEM. VALÈNCIA, 2001



En la difícil lluita de les editorials entre l'excés didacticisme dels textos i la qualitat literària de les produccions, sens dubte, són els llibres destinats a l'educació infantil i el primer cicle de primària els que tenen una major dificultat a l'hora de contemplar les dues qüestions. Els llibres de neolectors, de fet, adoleixen sovint d'una càrrega de funcionalitat tan explícita que molts crítics no dubten a excloure tot aquest material de la definició de literatura infantil sense cap tipus d'embut. Des del nostre punt de vista i, des del punt de vista de l'editorial Tàndem -a jutjar per la seua trajectòria, aquesta polèmica encara està per tancar i ho demostren diversos materials que tracten de superar l'enfrontament. Probablement l'exemple més reeixit haja estat fins el moment la col·lecció «La rata Marieta», que ha batut rècords de vendes gràcies a una concepció de la literatura infantil creativa on és necessària la funció de l'infant i de l'adult lector. No sempre ha estat considerat així i en molts casos els llibres de la rata Marieta han estat utilitzats merament com a material de lectura.

El cas que ens ocupa sembla que corre el mateix risc ja que la seua redacció s'acosta encara més a un text escolar que la col·lecció abans esmentada. De fet, es destaquen en cursiva les pa-

raules més destacades de cada plana. Les petites històries sobre un conillet anomenat Rosegó i la seua vida a una escola són ben enginyoses ja que aconsegueixen amb molt pocs elements lingüístics establir les seqüències mínimes per construir un relat. Però és prou evident que, com en altres llibres d'aquesta editorial, les vertaderes protagonistes són les il·lustracions. Ada García, que ja ha demostrat la seua vàlua en altres llibres de gran qualitat, aprofita el seu domini del dibuix i de la tinta per oferir uns dibuixos molt atractius amb una utilització del color molt encertada. Així la seua labor gràfica complementa a la perfecció els textos de Vicen Còrcoles. En resum, un material de molt bona factura que promet esdevenir un punt de referència de la literatura per a neolectors valenciana.

Xavier Mínguez

